

“АЧЫК ӨКМӨТТҮН” ДЕКЛАРАЦИЯСЫ

2011-жылдын сентябры

Адам укуктарынын жалпы декларациясында, БУУнун Коррупцияга каршы конвенциясында, ошондой эле адам укуктары менен ак ниет башкарууга тиешеси бар колдонуудагы башка эл аралык документтерде бекитилген принциптерди карманган “Ачык өкмөт” Өнөктөштүгүнүн мүчөлөрү катары:

Биз бүткүл дүйнөдөгү адамдар өкмөттүн иши ачык-айкын болуусун каалай тургандыгын мойнубузга алабыз. Алар жарандарды мамлекеттик иштерге көбүрөөк аралашууга чакырып, алардын өкмөттөрүн ачык-айкын, жоопкерчиликтүү, отчет берип туруучу жана натыйжалуу кылуунун ыкмаларын издешүүдө.

Биз өлкөлөр мамлекеттик башкаруунун ачык-айкындыгына көмөктөшүү боюнча иш-аракеттердин ар кандай этаптарында тургандыгын жана ар бирибиз өзүбүздүн улуттук артыкчылыктуу багыттарыбызга жана жагдайларыбызга, жарандарыбыздын каалоо-тилектерине шайкеш ыкмаларды көздөй турганыбызды мойнубузга алабыз.

Биз өкмөттүн ишин натыйжалуураак жана отчет берип тургудай кылуу үчүн ачык-айкындуулукка, коррупция менен күрөшүүгө, жарандардын укуктары менен мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүүгө көмөктөшүү, ошондой эле жаңы технологиялардын мүмкүнчүлүктөрүн пайдалануу боюнча өз милдеттенмелерибизди бекемдөө максатында жоопкерчилик алып жатабыз.

Биз кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын, мамлекеттик ресурстарды башкарууну, инновацияларга дем берүүнү жакшыртуу жана коопсуз коомдоштуктарды түзүү боюнча жарандар менен болгон өз ара иштешүүбүздүн ачык-айкын болуусунун маанилүүлүгүн колдойбуз. Биз өз өлкөлөрүбүздө жана барган сайын өз ара байланышы артып бараткан дүйнөдө гүлдөп-өнүгүүгө, бакубаттуулукка жана адамдык бийик ар-намыстын урматталышына жетүү максатында өкмөттүн ачык-айкындуулук жана ачыктык принциптерин колдойбуз.

Биз биргелешип төмөнкүлөрдү колдой тургандыгыбызды билдиребиз:

Өкмөттүн иши жөнүндө маалыматтын жеткиликтүү болушун арттыруу

Өкмөттөр жарандардын атынан маалымат топтоп, сакташат эмеспи, демек, жарандардын да өкмөттүн ишмердүүлүгү жөнүндө маалымат алууга укугу бар. Биз маалыматтын жеткиликтүү болушун кеңейтүүгө жана өкмөттүн башкаруунун бардык деңгээлиндеги ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматты ачыктоого көмөктөшүү милдетин мойнубузга алабыз. Биз өкмөттүн чыгымдары, олуттуу мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр жана иш-чаралар боюнча натыйжалуулук туурасында маалыматты тутумдук түрдө топтоп жана жарыялап туруу үчүн болушунча күч-аракетибизди жумшайбыз деп өзүбүзгө милдеттенме алабыз. Биз жогорку баалуулуктагы маалыматты, анын ичинде иштетиле элек маалыматтарды өз убагында, коомчулук жеңил таап, түшүнүп жана колдоно ала тургандай форматта жана аларды кайрадан колдонууну жеңилдеткен форматта берип туруу милдетин мойнубузга алабыз. Биз маалымат же тийиштүү жазуулар тиешелүү деңгээлде сакталбаган учурда коргоонун натыйжалуу каражаттарынын жеткиликтүү болушун, анын ичинде коргоо процессин көзөмөлгө алуунун эсебинен жеткиликтүү кылуу милдетин мойнубузга алабыз.

Биз жарандык коомго элге ачык жарыяланчу маалыматтардын жеткиликтүү болушуна көмөктөшүү үчүн ачык стандарттардын маанилүү экендигин мойнубузга алабыз. Бул өкмөттүк маалымат тутумдарынын шайкештигине көмөктөшүү ишине да тиешелүү. Биз маалыматтын болушунча так болушу үчүн аны идентификациялоодо коомчулук менен кайра байланышууну күчөтүү, мындай кайра байланышуунун мүмкүнчүлүктөрүн болушунча эске алуу милдетин мойнубузга алабыз.

Жарандык катышууну колдоо

Биз чечим кабыл алууга жана саясатты иштеп чыгууга коомчулуктун, бардык адамдардын тең укуктуу, басмырлоосуз катышуусун баалайбыз. Коомчулукту катыштыруу, анын ичинде аялдардын толук кандуу катышуусу өкмөттөрдүн ишинин натыйжалуулугун арттырат, алар адамдардын билиминин, идеяларынын жана көзөмөл кылуу жөндөмдөрүнүн пайдасын көрөт. Биз саясатты иштеп чыгууну жана чечим кабыл алууну ачык-айкыныраак кылуу, коомчулук менен кайрадан байланышуунун каналдарын түзүп-колдонуу, коомчулуктун өкмөттүн ишмердүүлүгүнө мониторинг кылууга жана аны баалоого катышуусун тереңдетүү милдетин мойнубузга алабыз. Биз коммерциялык эмес уюмдардын жана жарандык коомдун уюмдарынын эркин пикир билдирүүнү, эркин ассоциацияларга биригүүнү колдогонубузга шайкеш иш-аракет жүргүзүүгө болгон жөндөмүн коргоо милдетин мойнубузга алабыз. Биз өкмөттөр менен жарандык коом уюмдарынын жана бизнестин ортосундагы тыгызыраак кызматташтык үчүн механизмдерди түзүү милдетин мойнубузга алабыз.

Бардык администрацияларыбызга кесиптик ак ниеттүүлүктүн бийик стандарттарын киргизүү

Отчет берип туруучу өкмөттүн мамлекеттик кызматкерлери бийик этикалык стандарттардын жана жүрүм-турум кодекстеринин талаптарын карманышы керек. Биз мамлекеттик каржыны жана мамлекеттик сатып алууларды башкарууда коррупцияга каршы ишенимдүү саясаттар, механизмдер жана практикалар болушун жана ачык-айкындуулукту камсыздоо, ошондой эле мыйзамдын үстөмдүгүн бекемдөө милдетин мойнубузга алабыз. Биз улуттук деңгээлдеги, жогорку мамлекеттик кызматтарды ээлеген адамдардын кирешелери жана мүлкү туурасындагы маалыматты коомдук маалыматка айлантуу үчүн зарыл болгон укуктук базаны түзүү жана аны колдоо милдетин мойнубузга алабыз. Биз маалымдоочуларды коргогон эрежелерди кабыл алып, ишке киргизүү милдетин мойнубузга алабыз. Биз коррупциянын алдын алуу боюнча органдарыбыздын жана укук коргоо органдарынын ишмердүүлүгү жана натыйжалуулугу, ошондой эле мындай органдарга кайрылуу тартиби жөнүндө маалыматты укук коргоо жаатындагы конкреттүү маалыматтын купуялуулугун сактоо менен коомчулукка жеткиликтүү болгудай кылып даярдоо милдетин мойнубузга алабыз. Биз маалымат менен тажрыйба алмашуу үчүн мамлекеттик жана жеке чөйрөдөгү паракорлукка жана коррупциянын башка формаларына чыдабастыкты күчөтүү милдетин мойнубузга алабыз.

Ачык-айкындуулук жана отчет берип туруу үчүн жаңы технологиялардын жеткиликтүү болушун кеңейтүү

Жаңы технологиялар маалымат алмашуу, коомчулуктун катышуусу жана кызматташтык үчүн мүмкүнчүлүктөрдү жаратат. Биз бул технологияларды өкмөттөр эмне иш кылып жатканын түшүнүүгө мүмкүндүк берген ыкмаларды колдонуу менен көбүрөөк маалыматты коомдук маалыматка айлантуу, адамдарга чечим кабыл алууга таасир этүүгө мүмкүнчүлүк берүү үчүн пайдаланууга ниетибиз бар. Биз

кызмат көрсөтүү, коомчулукту катыштыруу, ошондой эле маалымат жана идея менен алмашуу үчүн платформа катары жеткиликтүү жана коопсуз онлайн-мейкиндикти түзүү милдетин мойнубузга алабыз. Биз технологиялардын адилет жана жеткиликтүү болуусу да чакырык экендигин мойнубузга алып, онлайн жана мобилдүү байланышты өнүктүрүүгө умтулуу, ошондой эле жарандык катышуунун альтернативдүү механизмдерин аныктап, колдоого алуу милдетин мойнубузга алабыз. Биз жарандык коом менен бизнес коомчулукту адамдардын мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү жана өкмөттүн ишинин айкындуулугуна көмөктөшүү үчүн жаңы технологияларды тартып келүү боюнча натыйжалуу усулдуктарды жана инновациялык ыкмаларды аныктоо ишине тартуу милдетин мойнубузга алабыз. Биз технологиялардын жеткиликтүү болушун кеңейтүү иши өзүнө өкмөттөр менен жарандардын аларды колдоно билүү жөндөмдүүлүгүн колдоого алууну камтый тургандыгын мойнубузга алабыз. Биз мамлекеттик кызматкерлер менен жарандардын технологиялык инновацияларды пайдалануусун колдоп, өнүктүрүү милдетин мойнубузга алабыз. Биз ошондой эле технология ачык жана пайдалуу маалыматты алмаштыруучу эмес, ага кошумча катары боло тургандыгын түшүнүп турабыз.

Биз ачык өкмөт – бул такай жана туруктуу милдеттенмелер болуусун талап кылган процесс экендигин мойнубузга алабыз. Биз ушул принциптерди жүзөгө ашыруу үчүн жасалып жаткан иш-аракеттер туурасында коомчулукту маалымдоо, аларды ишке ашыруу боюнча коомчулук менен кеңешүү, ошондой эле жаңы чакырыктар менен мүмкүнчүлүктөрдүн алкагында өз милдеттенмелерибизди жаңырттып туруу милдетин мойнубузга алабыз. Биз башка өлкөлөрдөгү ачык өкмөттү илгерилетүүгө тажрыйба жана билим алмашуу, ошондой эле ушул декларацияда чагылдырылган милдеттүү күчкө ээ эмес,

ыктыярдуу негиздеги милдеттенмелерди ишке ашыруу аркылуу өз салымыбызды кошуу милдетин мойнубузга алабыз. Биздин максат – өлкөлөргө жардам берүү, же рейтингдөө, же кызматташуу үчүн алдында шарттар катары колдонула турган стандарттарды аныктоо эмес, инновацияларга көмөктөшүү жана прогреске дем берүү болуп саналат. Биз институционалдык дараметти колдоо жана бекемдөө максатында комплекстүү ыкманын ачык-айкын болушуна жана техникалык жардам берилишине көмөктөшүүнүн маанилүү экендигин баса белгилейбиз. Биз бул принциптерди эл аралык кызматташтыктын алкагында колдоо милдетин мойнубузга алабыз жана ачык өкмөттүн жарандардын мүмкүнчүлүктөрүн арттырып, камсыздаган, ошондой эле 21-кылымдын ачык жана кеңири катышууну колдогон өкмөтүнүн идеалын илгерилеткен глобалдык маданияттын түптөлүшүнө көмөктөшүү максатында иш алпарабыз.

- Караңыз: <http://www.opengovpartnership.org/about/what-open-government-partnership/open-government-declaration#sthash.IHkRClem.dpuf>